

Česká republika

Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Speciální školy a Učiliště, Kladno–Vrapice, Vrapická 53

Vrapická 53, 272 03 Kladno-Vrapice

Identifikátor školy: 600 021 661

Termín konání inspekce: 2. – 6. červen 2003

Čj.:	032 42/03-5144
Signatura:	kb3zw503

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Speciální školy a Učiliště Kladno–Vrapice, Vrapická 53 jsou právním subjektem, zřizovatelem školy je Středočeský kraj. Součástí školy je podle *Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení* vydaným MŠMT pod č.j. 32 314/02 - 21 s účinností od 1. září 2003 učiliště, odborné učiliště, praktická škola, zvláštní škola internátní, školní jídelna zvláštní školy, školní jídelna odborného učiliště a internát. Ředitel školy byl jmenován do funkce s účinností od 4. 12. 1998 na základě výsledků konkurzního řízení, ve své funkci byl potvrzen Středočeským krajem dne 30. dubna 2003 pod č.j.: OŠMS/6984/2002/Hor. Celková kapacita všech součástí školy je 507 žáků, v době konání inspekce bylo ve třídě praktické školy devět žáků tří ročníků a ve 26 třídách tří ročníků odborného učiliště 265 žáků. Ostatní součástí školy (zvláštní škola internátní, internát nebyly předmětem inspekce) .

Hlavní školní budova, ve které probíhají teoretické vyučování, školní stravování a administrativní činnosti, sídlí v Kladně–Vrapicích. Teoretické i praktické vyučování probíhá na odloučených pracovištích školy v Kladně–Dříní, Švermov, Huťské 229, Jaroslava Foglara 2343 a na patnácti stálých smluvních a desítkách dalších zakázkových pracovištích.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a sledovaným předmětům v praktické škole a odborném učilišti,
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a sledovaným předmětům v praktické škole a odborném učilišti,
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v 78 – 61 D/001 *praktické škole tříleté se zaměřením na péči o rodinu a vedení domácnosti* (dále jen praktická škola) v předmětech český jazyk, matematika, rodinná a zdravotní výchova, ekologická výchova a výtvarná výchova,
- průběhu a výsledků vzdělávání v odborném učilišti v učebních oborech 65 – 52 – E/001 *Kuchařské práce* (dále jen *Kuchařské práce*), 41 – 52 – E/004 *Květinářské, zelinářské a ovocnářské práce* (dále jen *Květinářské, zelinářské a ovocnářské práce*), 36 – 67 – E/001 *Zednické práce* (dále jen *Zednické práce*) v předmětech český jazyk, matematika, občanská výchova, technologie, materiály, květinářství, ovocnictví, odborný výcvik.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM SLEDOVANÝCH PŘEDMĚTŮ UČEBNÍCH OBORŮ A PRAKTICKÉ ŠKOLY

Z celkového počtu 19 učitelů (včetně ředitele a zástupkyně ředitele pro teoretické vyučování) zcela nevyhovuje podmínkám odborné a pedagogické způsobilosti 9 učitelů. Z 21 mistrů odborného výcviku (včetně zástupce ředitele pro praktické vyučování a vrchní mistrové odborného výcviku) odborného učiliště a praktické školy není 15 mistrů odborného výcviku odborně a pedagogicky způsobilých, pedagogicky způsobilí jsou 2.

Výchovná poradkyně není jmenována, služby výchovného poradenství škola neposkytuje v plné šíři, částečně se touto problematikou zabývají plně kvalifikovaná učitelka všeobecně-

vzdělávacích předmětů (požadavky odborné a pedagogické způsobilosti výchovného poradce nesplňuje), třídní učitelé a učitelky, pracující v oblasti preventivních programů.

Výuku sledovaných předmětů český jazyk a literatura, matematika, ekologická výchova, výtvarná výchova, rodinná a zdravotní výchova v praktické škole zajišťují tři vyučující, všichni bez odpovídající odborné a pedagogické způsobilosti.

Všeobecně vzdělávací předměty matematika, český jazyk a občanská výchova ve sledovaných učebních oborech odborného učiliště vyučuje šest učitelů, z nichž dva splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Vyučující odborných předmětů technologie, odborné kreslení, přestavby budov a materiály v oboru Zednické práce nemá pro výuku předepsanou odbornou kvalifikaci. Dva mistři odborného výcviku zajišťující výuku na jmenovaném oboru jsou odborně i pedagogicky způsobilí. Vyučující odborných předmětů květinářství, ovocnictví v oboru Květinářské, zelinářské a ovocnářské práce je pro výuku odborně i pedagogicky způsobilý. Dva mistři odborného výcviku téhož oboru zajišťující výuku odborného výcviku nesplňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Z celkového počtu pěti mistrových zajišťujících výuku odborného výcviku oboru Kuchařské práce jsou dvě odborně i pedagogicky způsobilé (jedna z nich je vrchní mistrová), vzdělání tří z nich nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti.

Ředitel školy nezpracoval plán dalšího vzdělávání všech pedagogických pracovníků, ve kterém by zohlednil zájem pedagogů v návaznosti na plán rozvoje školy s přihlédnutím ke specifikům speciální školy. V tomto školním roce studují střední školu dvě mistrové odborného výcviku a jedna učitelka odborných předmětů, specializační vysokoškolské studium výchovného poradenství zahájila plně kvalifikovaná učitelka všeobecně-vzdělávacích předmětů. Vyučující se dále vzdělávají v oblasti státní informační politiky (informační gramotnost), využívají nabídek akreditovaných pracovišť, tři vyučující se zaměřují na oblasti prevence sociálně-patologických jevů a aktivit programu *DROPE*. Doplnění středoškolského vzdělání (až na dvě mistrové), rozšiřující studium speciální pedagogiky a další vzdělávání mistrů odborného výcviku není realizováno. Stanovené úvazky a pracovní zařazení vycházejí ze zkušeností, specializace a zaměření pedagogů.

Vzhledem k velikosti školy, komplikované organizaci výchovně-vzdělávacího procesu z důvodu širokého spektra vyučovaných učebních oborů a velké vzdálenosti mezi jednotlivými pracovišti, nemůže být ředitel se všemi členy vedení a pracovníky školy v každodenním kontaktu. Podstatnou část řídicích, organizačních i kontrolních kompetencí ředitel přenesl na jednotlivé zástupce a vedoucí úseků, o jejich činnosti, plnění úkolů, hodnocení nemá přehled. V konečném důsledku tento systém není plně funkční i z důvodu nedůsledné kontrolní činnosti ředitele na všech úsecích. Kontrolní činnost není plánována, nevychází z analýz výsledků předchozích zjištění, s obecnými výsledky kontrol jednotlivých úseků nejsou dostatečně seznamováni všichni pracovníci, vážné koordinace kontrolní činnosti mezi součástmi školy. Převládá operativní řízení úseků zástupci ředitele, kteří o práci diskutují a hodnotí ji, přiměřeným způsobem zaměstnanec motivují a vedou k aktivitě. Ředitel školy uskutečňuje minimum hospitací v teoretickém i praktickém vyučování, tyto kompetence převedl na své zástupce. Jejich realizace je v oblasti teoretické výuky nedostatečná pro malý počet hospitací, nedostatek prokazatelných záznamů v povinné dokumentaci, formální kontrolu odučených tematických celků a hodin jednotlivých předmětů během školního roku. Zástupce ředitele pro praktické vyučování i vrchní mistrová se snaží úkoly kontrolní činnosti plnit, avšak z důvodu vysokého počtu pracovišť, která jsou v poměrně značné vzdálenosti od kmenové budovy školy a k dalším povinnostem vyplývajícím z jejich pracovních náplní a za respektování současného organizačního řádu s daným počtem zaměstnanců, jim to v plné šíři není umožněno. Nedůsledná kontrolní činnost vedení školy se projevila v tom, že ve školním roce 2001/2002 nebyly např. odučeny

učebními osnovami předepsané minimální počty vyučovacích hodin všeobecně vzdělávacích a odborných předmětů sledovaných učebních oborů. V učebním oboru *Květinářské, zelinářské a ovocnické práce* nebyly ve školním roce 2002/2003 odučeny tématické celky v předmětu ovocnictví, v předmětu odborný výcvik nejsou ve všech ročnících a skupinách realizována ovocnická témata, v praktické škole nebylo ve školním roce 2002/2003 diferencováno učivo v jednotlivých ročnících ve všech předmětech a tím vznikl reálný předpoklad pro nesplnění osnov předmětu Rodinná a zdravotní výchova. Administrace záznamů a analytická činnost ze zjištěných poznatků mají průměrnou úroveň. S kontrolovanými pracovníky je vždy proveden rozhovor a písemný záznam zjištění. Pedagogická rada projednává pozitivní i negativní poznatky z kontrolní činnosti pouze v obecné rovině. Je svolávaná 5 x do roka, nezabývá se speciálně pedagogickou problematikou. Rada přijímá pedagogicko-organizační opatření, vypracovává přehledy o chování a prospěchu žáků, učitelé na ní nejsou pravidelně seznamováni s metodickými pokyny a právními předpisy. Plánováním a organizováním se zabývají týdenní porady vedení a měsíční pracovní porady jednotlivých úseků školy. Výchovná komise ve škole není zřízena. Předmětové komise pracují v pěti skupinách: I. všeobecně vzdělávacích předmětů, II. odborných předmětů učebních oborů *Zámečnické práce, Šití oděvů, Truhlářské práce*, III. odborných předmětů učebních oborů *Sklenářské práce, Zednické práce*, IV. odborných předmětů učebních oborů *Kuchařské práce, Květinářské, zelinářské a ovocnické práce*, V. odborných předmětů učebních oborů *Čalounické práce, Malířské, lakýrnické a natěračské práce*. Jejich činnost je plánovitá, členové se podílejí na přípravě přijímacího řízení, soutěží odborných dovedností i závěrečných zkoušek. Rezervy jejich práce jsou patrné v zavádění teoretických poznatků do praktického vyučování, promyšlenějších úpravách při změnách časových dotací jednotlivých předmětů, častějším uskutečňováním ukázkových hodin, pracovních dílen a seminářů.

Koncepční záměry škola nezpracovala, přizpůsobuje se zájmům uchazečů o studium. *Organizační řád* postihuje strukturu organizace, vymezuje kompetence jednotlivých pracovníků s jasnou odpovědností stanovenou jejich náplní práce. Ředitel nevyužil možnosti zaměstnat optimální počet pedagogických pracovníků (podle limitu zaměstnanců speciální školy), ale zaměstnává téměř o 20 % pedagogických pracovníků méně, což se negativně projevuje v kvalitě organizační činnosti. Organizace výchovně-vzdělávacího procesu i provozu školy má stanovená pravidla fungování, která však není možné z výše uvedených důvodů dobře plnit. Vedení školy tvoří ředitel, statutární zástupkyně ředitele školy-zástupkyně pro teoretické vyučování, zástupce ředitele pro praktické vyučování, ekonomka a vedoucí stravování. Na tyto pracovníky byly přesunuty náročné řídicí a kontrolní kompetence, které vzhledem ke svým složitým náplním prací nemohou i přes značné úsilí odpovídajícím způsobem plnit. Celkově převládá operativní řízení úseků zástupci ředitele. Nedostatkem při organizaci předmětu odborný výcvik v učebním oboru *Květinářské, zelinářské a ovocnické práce* ve všech ročnících došlo k tomu, že škola nezajistila pro výuku tématického celku ovocnictví pracoviště a žákům tak neumožnila plnit závazné osnovy. *Rozvrh hodin* je v souladu s platnými předpisy. *Školní řád s dodatky* obsahuje práva a povinnosti žáků i pedagogů, jsou s ním prokazatelně seznámeni žáci i zaměstnanci, je vyvěšen ve vstupním prostoru školy. Celkový obsah dokumentu odpovídá legislativním požadavkům, jsou v něm zapracována všechna ustanovení daná vyhláškou, včetně práv žáků a zapracování metodických pokynů týkajících se např. prevence sociálně-patologických jevů, také pravidla užívání mobilních telefonů aj.

Ředitel školy organizuje v souladu s platnými předpisy závěrečné zkoušky. Při přijímacím řízení pro školní rok 2002/2003 nerespektoval ředitel školy ustanovení vyhlášky o speciální škole při přijímání počtu žáků bez zdravotního postižení ve třídách prvních ročníků všech sledovaných učebních oborů.

Úroveň práce s nekvalifikovanými pracovníky je podprůměrná, vedení školy nevytváří pro jejich rozvoj příznivé podmínky.

Morálním a hmotným stimulem pro pracovníky školy je (na základě písemně zpracovaných a všem pracovníkům známých kritérií, která jsou součástí vnitřního platového předpisu) přiznávání mimořádných odměn a osobního ohodnocení. Pro stanovení nadtarifních složek platu jsou vedeny podkladové materiály, na stanovení jejich výše se podílejí vedoucí úseků ve spolupráci s ředitelem.

Počty žáků jsou ve třídách teoretického vyučování i ve skupinách praktického vyučování v souladu s platnými právními předpisy.

Výroční zpráva o činnosti školy 2001/2002 ze dne 19. září 2002 obsahuje všechna předepsaná ustanovení, byla projednána pedagogickou radou, má dobrou vypovídací hodnotu.

Povinná dokumentace je vedena v souladu s obecně závaznými právními předpisy. Žáci jsou průběžně seznamováni s organizačními zásadami školy a dostatečně informováni o veškerých činnostech. Rodiče se vhodným způsobem (sděleními v žákovských knížkách, informacemi na nástěnkách, osobními pohovory a konzultacemi, písemnými zprávami, telefonickými hovory aj.) seznamují s důležitými skutečnostmi. Veřejnost je informována o činnosti školy nepravidelnými příspěvky v regionálním tisku, propagačními letáky. Vnitřní informační systém je na standardní úrovni díky pravidelným poradám, sdělení na nástěnkách, zprávami v oběžnících. Žákovská samospráva ve škole neexistuje, schránka důvěry je žáky pravidelně využívána. Škola prezentuje výsledky práce na veřejnosti během dne otevřených dveří.

V praktické škole se vyučují dva volitelné předměty – ekologická výchova a výtvarná výchova (obsah učiva ekologické výchovy stanovený školou se z velké části překrývá s učivem předmětu rodinná a zdravotní výchova). Škola organizuje zájmový kroužek vodní turistiky.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy vztaheny ke sledovaným předmětům učebních oborů a praktické škole jsou vzhledem ke stanovenému právnímu předpisu o odborné a pedagogické způsobilosti pouze vyhovující. Kontrolní systém vykazuje ve své účinnosti výrazné nedostatky. Úroveň systémového a organizačního vedení zaměstnanců je pouze vyhovující. Celkově posuzované personální podmínky školy jsou hodnoceny jako pouze vyhovující.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM SLEDOVANÝCH PŘEDMĚTŮ UČEBNÍCH OBORŮ A PRAKTICKÉ ŠKOLY

Třináct kmenových učeben všeobecně-vzdělávacích a odborných předmětů v Kladně–Vrapicích je prostorných, vybavených převážně novým nebo nově rekonstruovaným žákovským nábytkem. Třídy jsou esteticky vyzdobeny, k dispozici je didaktický materiál aktualizující probírané učivo, třídy jsou vybaveny televizním přijímačem s možností připojení videorekordéru. Odborná pracovní výpočetní technika je vybavena jedenácti počítači, které škola získala v rámci Státní informační politiky ve vzdělávání. Pro její pravidelnější využívání zatím chybí dostatek výukových programů, někteří učitelé v současné době získávají první zkušenosti v obsluze počítače i s tímto druhem výuky. Další osm počítačů slouží k vedení pedagogické i administrativní agendy. Pedagogům slouží sborovna a odpočinková místnost. Žáci mají k dispozici šatny. Sociální zařízení má dobrou hygienickou úroveň. V průběhu inspekční činnosti byly veškeré prostory školy dostatečně uklizeny, okolí školních budov bylo upraveno. Škola nezajišťuje pro žáky pitný režim.

Pro odborný výcvik (učební obor *Květinářské, zelinářské a ovocnářské práce*) nemá škola vlastní pracoviště, výuka je smluvně zajištěna na čtyřech soukromých pracovištích, která jsou velmi dobře vybavena pouze pro plnění odborného výcviku témat květinářských a zelinářských, nedostatečně vybavená pro témata ovocnická.

Odborný výcvik učebního oboru *Zednické práce* je realizován pouze na stavbách zákazníků.

Odborný výcvik učebního oboru *Kuchařské práce* probíhá celkem na jedenácti pracovištích. Ve dvou případech jsou využívány prostory vlastních školních jídelen a v devíti případech se jedná o stravovací provozy jiných subjektů. Celkově jsou vybavena standardně a umožňují plnění osnov.

Škola nemá vyhovující podmínky pro umístění pomůcek, učebnic a materiálu pro vyučování v kabinetech bez rozlišení po předmětech a specializacích. Ty jsou uloženy ve skladech. Podle finančních možností školy je fond podpůrného výukového materiálu pravidelně obnovován. Názorné pomůcky, modely a další učební pomůcky (rostlinný materiál, grafy, nástěnné přehledné tabule, obrazové materiály, speciální nářadí, nástroje aj.) mají učitelé uloženy přímo ve třídách, což umožňuje jejich operativní zařazování do výuky. Z didaktické techniky jsou k dispozici radiomagnetofony, zpětné projektory, episkopy.

Praktická škola sídlí v elokovaném pracovišti, kde má k dispozici malou učebnu vybavenou zachovalým žákovským nábytkem, ve které ale nejsou žádné materiály aktualizující probírané učivo. V době konání praktického vyučování žáků odborného učiliště využívá ještě další, prostornější učebnu. Pro výuku sledovaných předmětů má jen minimální vybavení.

Rovněž materiálně-technické vybavení pro výuku odborných předmětů nauka o vaření, nauka o šití a praktická cvičení není optimální. Ve cvičné kuchyni jsou k dispozici jen základní, zjevně již delší dobu používané elektrické spotřebiče a nádobí, v učebně šití pracovní stoly se třemi šicími stroji.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech učebních oborů a praktické školy jsou hodnoceny na základě zjištěných skutečností jako průměrné.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY V PŘEDMĚTECH SLEDOVANÝCH UČEBNÍCH OBORŮ A PRAKTICKÉ ŠKOLY

Realizace vyučovaných oborů

Ve škole se vyučují ve školním roce 2002/2003 učební obory odborného učiliště a praktické školy v souladu s obory uvedenými v *Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení* č.j.: 32 314/02 – 21 s účinností od 1. září 2003 vydaném MŠMT ČR dne 15. ledna 2003. Jsou to tříleté učební obory odborného učiliště: 23 – 51 – E/000 *Zámečnické práce ve stavebnictví (učební dokumenty schválené MŠMT ČR s platností od 1. 9. 1995 pod č.j.: 20357/95 – 24 v 1. - 3. ročníku)*, 65 – 52 – E/001 *Kuchařské práce (učební dokumenty schválené MŠMT ČR s platností od 1. 9. 1995 pod č.j.: 20157/95 – 24 ve 2. a 3. ročníku a pod č.j.: 24018/2001 – 24 v 1. ročníku)*, 31 – 59 – E/001 *Šití oděvů (učební dokumenty schválené MŠMT ČR s platností od 1. 9. 1996 pod č.j.: 20356/95 – 24 v 1. – 3. ročníku)*, 41 – 52 – E/004 *Květinářské, zelinářské a ovocnářské práce (učební dokumenty schválené MŠMT ČR s platností od 1. 9. 1995 pod č.j.: 20359/95 – 24 v 1. – 3. ročníku)*, 33 – 59 – E/001 *Čalounické práce (učební dokumenty schválené MŠMT ČR s platností od 1. 9. 1995 pod č.j.: 20159/95 – 24 v 1. – 3. ročníku)*, 36 – 57 – E/005 *Malířské, lakýrnické a natěračské práce (učební dokumenty schválené MŠMT ČR s platností od 1. 9. 1996 pod č.j.: 24357/95 – 24 v 1. – 3. ročníku)*, 33 – 56 – E/004 *Tesařské a truhlářské práce (učební dokumenty schválené MŠMT ČR s platností od 1. 9. 1996 pod č.j.: 25206/95 – 24 v 1. – 3.*

ročníku), 36 – 67 – E/001 Zednické práce (učební dokumenty schválené MŠMT ČR s platností od 1. 9. 1995 pod čj.: 20140/95 – 24 ve 2. a 3. ročníku a pod čj.: 195 899/2002 – 24 v 1 ročníku), 36 – 62 – E/002 Sklenářské práce (učební dokumenty schválené MŠMT ČR s platností od 1. 9. 1996 pod čj.: 24416/95 – 24 v 1. – 3. ročníku), v praktické škole je vyučována 78 – 61 – D Tříletá praktická škola se zaměřením na péči o rodinu a vedení domácnosti (učební dokumenty schválené MŠMT ČR s platností od 1. 9. 2000 pod čj.: 31123/99 – 24 v 1. – 3. ročníku).

(Poznámka: výuka byla sledována v Praktické škole, učebních oborech Zednické práce, Kuchařské práce, Květinářské, zelinářské a ovocnářské práce).

Pro výuku odborných předmětů podle nových učebních dokumentů sledovaných učebních oborů (Kuchařské práce, čj. 24018/2001 – 24, Zednické práce, čj. 195899/2002– 24, nejsou vytvořeny dokumenty s transparentním rozdělením učiva daného učebními osnovami do jednotlivých ročníků.

Týdenní hodinová dotace sledovaných předmětů v praktické škole je v souladu se vzdělávacím programem. Týdenní hodinová dotace všeobecně vzdělávacích předmětů český jazyk, matematika a občanská výchova ve sledovaných učebních oborech je ve všech ročnících v souladu se vzdělávacími dokumenty.

Nesoulad byl zjištěn v celkovém počtu minimálně odučených hodin ve školním roce 2001/2002. V českém jazyce a literatuře nebyl povinný počet 49,5 hodiny dodržen v oboru Kuchařské práce ve třídě KUC 1B (48 h), v oboru Zednické práce ve třídě ZED 2 (46 h) a v oboru Květinářské, zelinářské a ovocnářské práce ve třídě ZHR 2 (42 h). V matematice nebyl povinný počet 49,5 hodiny dodržen v oboru Kuchařské práce ve třídě KUC 1A (46 h), KUC 1B (42 h) a ve třídě KUC 2B (38 h), v oboru Zednické práce ve třídě ZED 2 (45 h) a v oboru Květinářské, zelinářské a ovocnářské práce ve třídě ZHR 2 (44h). V občanské výchově nebyl dodržen stanovený počet 33 hodin v oboru Kuchařské práce ve třídách KUC 1B (29 h) a KUC 2B (31 h) a v oboru Květinářské, zelinářské a ovocnářské práce ve třídě ZHR 2 (30 h). Celkový počet minimálně odučených hodin nebyl naplněn ve třídě ZED 2 učebního oboru Zednické práce. V předmětech odborné kreslení a materiály nebyl předepsaný počet 66 h splněn. Bylo odučeno 59 h odborného kreslení a 63 h materiálů, místo 132 h technologie bylo odučeno 122 h. Ve třídě ZED 3 bylo odučeno pouze 62 h technologie oproti 66 předepsaným hodinám a 31 h přestaveb budov oproti 33 hodinám předepsaných osnovou.

Vzhledem k uvedeným zjištěním je velmi závažným nedostatkem krácení výuky z důvodu konání pedagogické rady (22. listopadu 2001 – 6. h ve třídách ZHR 2 a KUC 2B; 22. ledna 2002 – 6. h ve třídě KUC 3A, 19. června 2002 – 6. h KUC 1B, 30. května 2002 – 6. h ve třídách KUC 1A a ZED, dále z nařízení ředitele školy bez uvedení důvodu v záznamech v třídních knihách (8. dubna 2002 – 6. h, 21. června 2002 - 5. a 6. h ve třídě KUC 1B, 5. září 2001 - 5. a 6. h ve třídě ZED 2) a také v rozporu s obecně závaznými právními předpisy z důvodu konání brigád ve dnech školního vyučování (5. listopadu 2001 – třída ZHR 3).

I přes v některých případech neopodstatněné krácení vyučovací doby ředitel školy využívá maximálního počtu čtyř dnů pro vyhlášení volných dnů. Počet neodučených hodin kromě výše uvedeného roste i krácením vyučování z provozně-technických důvodů, ke kterým dochází zpravidla v pátek poslední vyučovací hodiny (4. února 2002 – 5. a 6. h ve třídě ZED 3; 7. prosince 2001 – 5. a 6. h ve třídách ZED 2 a ZHR 2 a 6. h ve třídě KUC 2B; 21. prosince 2001 – 5. a 6. h ve třídách ZED 2, ZHR 2 a KUC 2B; 18. ledna 2002 – 6. h ve třídách ZED 2, KUC 2B a KUC 1B; 17. června 2002 - 6. h ve třídě ZHR 2; 18. června 2002 a 19. června 2002 – 6. h a 21. června 2002 - 6. h ve třídě KUC 2B; 20. března 2002 – 6. h ve třídě KUC 1A; 13.června 2002 – 6. h ve třídách KUC 1A a KUC 2A; 14. června 2002 – 6. h ve třídě KUC 2A; 17. června 2002 a 19.června 2002 6. h ve třídě ZHR 2; 24. června 2002 – 6. h ve třídě ZED 1.

Výuka je bez náhrady krácena i z osobních důvodů (pátek 26. října 2001 – 6. h ve třídě ZHR 2 z důvodu zájezdu).

Obdobná situace je i v praktické škole. Z provozních důvodů nebyly odučeny ve školním roce 2001/2002 ve třídě PSK 1 dne 4. února 2002 5., 6. a 7. h a ve třídě PSK 2 ve dnech 26. října 2001 5. a 6. h a 7. prosince 2001 5. a 6. h a ve školním roce 2002/2003 ve dnech 10. března 2003 7.h, 12. března 2003 7. h a 13. března 2003 7. h. Ze zápisů v třídních knihách vyplývá, že ve třídě PSK 2 nebyly odučeny ve dnech 21. prosince 2001 5. a 6. h, 18. ledna 2002 6. h, 31. ledna 2002 6. h a 21. června 2002 5. a 6. h a ve školním roce 2002/2003 ve všech třech ročnících praktické školy ve dnech 9. září 2002 6. h, 20. prosince 2002 5., 6. a 7. h a 23. dubna 2002 7. h. Důvody pro neplnění týdenního učebního plánu nejsou v zápisech uvedeny.

V plnění učebních osnov všeobecně vzdělávacích předmětů český jazyk, matematika a občanská výchova v odborném učilišti nebyly ve školním roce 2001/2002 zjištěny nedostatky. Rovněž obsah učiva v časových tematických plánech učitelů pro tento školní rok vykazuje soulad se vzdělávacími dokumenty.

V praktické škole nelze ze zápisů v třídních knihách za školní rok 2001/2002 dovodit, že učební látka předepsaná učebními osnovami sledovaných předmětů byla skutečně odučena i s přihlédnutím k 30% možným úpravám obsahu učiva. V prvním ročníku praktické školy ve třídě PSK 1 v českém jazyce není uvedeno probrání tematických celků *Obecné výklady o jazyce a Slovní zásoba a její obohacování* a nad rámec učebních osnov bylo probráno učivo druhého ročníku *Druhy číslovek*; ve druhém ročníku ve třídě PSK 2 bylo od 8. do 30. školního týdne postupně probíráno učivo prvního ročníku *slova ohebná, podstatná jména a přídavná jména, pravopis vyjmenovaných slov a přídavných jmen*, nad rámec učebních osnov bylo probráno učivo *Věta jednoduchá a souvětí*. V matematice nebylo ve třídě PSK 1 z tematického celku *Rovinné obrazce a tělesa* probráno učivo o *kruhu, kružnici, válci, jehlanu, kuželu a kouli* a ve třídě PSK 2 záznamy nevypovídají o probrání tematického celku *Poměr, úměra a měřítko* učivo poměr, převrácený poměr, jednoduché plány, mapy a z tematického celku *Základy finanční matematiky* učivo *kursy a valuty*. V předmětu rodinná a zdravotní výchova ve třídě PSK 1 byl ve školním roce 2001/2002 nad rámec učebních osnov probrán tematický celek *Zákon o rodině* a nebyly odučeny tematické celky *Hospodaření, ekonomická činnost rodiny a Údržba prádla, praní a žehlení*. Ve třídě PSK 2 byla probírána část tematického celku prvního ročníku *Domácnost, její vybavení a údržba* a nebyl odučen tematický celek *Problémy generačního soužití*.

Ze záznamů v třídních knihách za školní roky 2001/2002 a 2002/2003 vyplývá překrývání obsahu učiva v jednotlivých ročnících ve všech sledovaných předmětech. Např. v předmětu rodinná a zdravotní výchova žáci třetího ročníku ve školním roce 2002/2003 probírali v celém rozsahu učivo, které je uvedeno v učebních osnovách druhého ročníku a bylo ve školním roce 2001/2002 odučeno. (*Nauka o lidském těle, Místo ženy ve společnosti, Manželství, uzavření a formování vztahů, Zákon o rodině*). V tomto školním roce kromě uvedeného žáci druhého a třetího ročníku probírali učivo tematických celků prvního ročníku (*Přátelství a láska, problémy dospívání, Byt, bytové prostory, jejich účel a vybavení, Hospodaření a ekonomická činnost rodiny, Rodina a vztahy v rodině*). Vzhledem k rozsáhlosti k datu inspekce neodučených tematických celků stanovených učebními osnovami pro třetí ročník (*Rodinná výchova, Péče o dítě, Poradenské a jiné instituce, Plánované rodičovství, Těhotenství a prenatální vývoj, Porod a šestinedělí a Prevence dětských nemocí, dětské nemoci*) existuje reálný předpoklad pro nesplnění učebních osnov předmětu ve třetím ročníku.

Záznamy v třídních knihách praktické školy ve školních rocích 2001/2002 a 2002/2003 obsahují přehledné záznamy o probíraném učivu, které jednoznačně svědčí o nediferencování obsahu učiva podle jednotlivých ročníků ve všech sledovaných předmětech. V důsledku toho dochází v mnoha případech k duplicitě učiva z předcházejících ročníků.

Ze zápisů v denících odborného výcviku ve všech skupinách všech ročníků učebního oboru *Kuchařské práce* za školní rok 2002/2003 nelze dovodit, že učební látka předepsaná učebními osnovami byla skutečně odučena (i s přihlédnutím k 30% možným úpravám obsahu učiva) proto, že mistrové odborného výcviku zaznamenávají pouze tematickým plánem rozpracované osnovy, a nikoliv skutečně prováděnou činnost pracovního dne.

Tematické plány odborného výcviku učebního oboru *Květinářské, zelinářské a ovocnářské práce* zahrnují celky ovocnického zaměření, ve skutečnosti tato témata podle pedagogické dokumentace i sdělení mistrů odborného výcviku plněna nejsou. V předmětu ovocnictví bylo ve druhém ročníku školního roku 2002/2003 odučeno 14 h témat květinářství, což odporuje učebnímu plánu i osnovám.

Vyučované obory jsou v souladu s rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení. Výuka není v souladu s učebními plány vyučovaných učebních oborů a s učebními osnovami sledovaných předmětů. Povinná dokumentace vzhledem k průběhu a výsledkům vzdělávání a výchovy průkazně nezachycuje průběh vzdělávání. Systém kontroly naplňování učebních plánů a osnov není účinný.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce, matematice, rodinné a zdravotní výchově, ekologické výchově a výtvarné výchově v praktické škole

Sledované předměty v praktické škole vyučují tři učitelky, z nichž ani jedna nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Chybějící kvalifikace se ve většině hodin projevila nižší úrovní vyučovacího procesu z hlediska použitých metod, organizace učebních činností a materiální podpory výuky. Závažné nedostatky jsou ale i v plánování. Vzdělávací cíle nebyly ani v jedné hodině rozlišeny podle jednotlivých ročníků. Zásadně chybělo přizpůsobení výuky předpokladům zařazených žáků pro vzdělávání formou individuálních vzdělávacích plánů, neboť většina z nich učivo stanovené učebními osnovami, zejména pro všeobecně vzdělávací předměty, nezvládá. Z toho pohledu je nedostatkem i nevyužití možné 10% úpravy učebního plánu ke zvýšení počtu hodin odborných předmětů a praktických cvičení na úkor předmětů všeobecně vzdělávacích. Hospitace proběhla celkem v pěti vyučovacích hodinách, čtyři byly hodnoceny jako průměrné, jedna jako pouze vyhovující.

Motivování žáků se většinou omezovalo na seznamování s tématem hodiny. Vzhledem k jejich celkově nízké motivaci k učení i školní docházce nevedl tento způsob k aktivní spolupráci. Vyučující jim průběžně poskytovaly zpětnou vazbu o výkonu, v hodnocení vždy zohledňovaly jejich individuální možnosti, oceňovaly nejen výsledek, ale i snahu a pozitivní přístup k plnění zadaného úkolu.

Všechny hodiny měly stejnou strukturu, organizace učebních činností byla nejslabším místem vyučovacího procesu. Vyučující v něm nepůsobily jako jeho organizátorky, ale zastávaly dominantní úlohu ve smyslu zdroje informací. Žáci byli pouze jejich pasivními příjemci i v těch případech, ve kterých by mohli v případě použití vhodných učebních pomůcek samostatně porovnávat a vyvozovat jednoduché závěry. Pouze v jedné hodině byly použity alespoň základní učební pomůcky a vyučující si připravila materiál pro samostatnou práci žáků. V ostatních případech žáci neměli k dispozici žádné pomůcky. Tato skutečnost do značné míry ovlivňovala i porozumění učivu, které bylo zaměřeno hlavně teoreticky. V matematice žáci odvozovali vzorce pro výpočet obvodu a plochy čtverce a obdélníku, přitom ale chybělo zařazení činností, kterými by navazovali na učivo ostatních předmětů a současně získali zkušenosti, jak získané vědomosti uplatnit v praktickém životě (např. měření pro výpočet spotřeby materiálu v návaznosti na téma rodinné výchovy *vybavení domácnosti*). V hodině rodinné a zdravotní výchovy učitelka volila formu řízeného výkladu, po celou jeho dobu se ale s výzvami ke spolupráci obracela jen na stejné žáky. Téma hodiny vybízelo k využití aktivizujících metod práce formou nácviku praktických dovedností,

srovnávání apod. Vyučující tyto postupy až na jednu výjimku nezařadila. Nedostatky v organizaci negativně ovlivnily i psychohygienu výuky. Činnosti byly stereotypní nejen v jednotlivých hodinách, ale vzhledem tomu, že vyučující využívaly stejné metodické a didaktické postupy, i v průběhu většiny vyučovacího dne (sledovány čtyři vyučovací hodiny). V důsledku toho byla většina žáků téměř po celou dobu sledované výuky pasivní. Pouze v jedné hodině byla zařazena samostatná práce žáků.

Přestože žáci měli kromě jedné hodiny dostatek příležitostí vyjadřovat své postoje a názory, většinou je nevyužili. Zájem o komunikaci byl z jejich strany minimální. Rezervy jsou v jejich motivaci k rozvoji komunikativních dovedností jako základního předpokladu pro řešení praktických životních situací.

Ve všech hodinách byla, i přes některé ojedinělé drobné projevy negativního postoje žáků k realizovaným činnostem, klidná atmosféra. Přístup učitelů k žákům je založen na dobré znalosti jejich osobnosti i stupně zdravotního postižení. Rovněž chování žáků k sobě navzájem bylo přátelské, zřejmá byla i vzájemná tolerance.

Průběh vzdělávání a výchovy v praktické škole je hodnocen jako průměrný.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce, matematice a občanské výchově v učebních oborech Květinářské, zelinářské a ovocnářské práce, Zednické práce a Kuchařské práce

V průběhu inspekce bylo hospitováno v sedmi vyučovacích hodinách. Předměty vyučuje celkem šest vyučujících, z nichž dvě učitelky splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Chybějící kvalifikace dvou vyučujících z celkového počtu čtyř, v jejichž hodinách bylo hospitováno, neměla na úroveň výuky negativní vliv. Většina sledovaných hodin byla hodnocena jako velmi dobrá, dvě jako vynikající.

Bezprostřední příprava učitelů na výuku byla pečlivá zejména po stránce metodické, u dvou z nich byla zřejmá i víceletá pedagogická zkušenost.

Vyučující se na počátku hodin snažily vzbudit zájem žáků o učební činnost především formou seznámení s probíraným tématem, v jejich průběhu, většinou s velmi dobrou odezvou ze strany žáků, využívaly buď odkazů na jejich vlastní praktické zkušenosti nebo dříve osvojené vědomosti. Při výkladu nového učiva zařazovaly podle charakteru předmětu řešení úkolů zaměřených na odbornou praxi (matematika) a zaměřovaly se na informování o možnosti využití osvojovaných poznatků v běžném životě (český jazyk, občanská výchova). Některé žáky stimulovalo i pozitivní hodnocení jejich mnohdy velmi slabého výkonu, neboť vyučující citlivě oceňovaly i snahu nebo dílčí úspěchy. Sebehodnocení za účelem zvýšení vnitřní motivace a sebeuvědomění si pokroku ve vlastní práci nebylo ani v jedné hodině zařazeno. Nedostatkem v hodnocení písemných prací žáků z českého jazyka je ponechávání neopravených chyb i po kontrole učitelkou.

Z hlediska organizace vyučování a použitých metod převládaly „klasické hodiny“ s frontální organizací výuky a preferencí role učitele jako předkladatele informací. Zapojit žáky do výkladu učiva formou řízeného rozhovoru se dařilo v necelé polovině hodin. Vyučující používaly ke zvýšení názornosti výuky dostupné pomůcky – učebnice, slovníky, modely těles a rovinných obrazců, tiskopisy, audionahrávky. Z upozornění vyučujících na různé údaje při výkladu učiva i ze zápisů v třídních knihách vyplývá, že se žáci učí vyhledávat informace na internetu a dále s nimi pracovat. Ve všech hodinách byl evidentní individuální přístup k žákům ve formě pomoci při plnění zadaného úkolu, ve formě diferencování požadavků s ohledem na předpoklady jednotlivých žáků pro vzdělávání byl uplatněn jen výjimečně. Netradiční stavbu měly dvě hodiny hodnocené jako vynikající. Vyznačovaly se vysokou aktivitou a zájmem žáků o realizované činnosti. V hodině českého jazyka učitelka často

střídala činnosti (výklad formou řízeného rozhovoru, práce s textem, dramatické čtení, poslech nahrávky). Hodina občanské výchovy byla dobře vedená formou diskuse. Klíčovými kompetencím jako jsou spolupráce nebo organizování a plánování vlastní práce nebyla ve sledovaných hodinách věnována pozornost. Zejména v matematice nedokázala většina žáků i přes dobrou názornost výuky plnit zadané úkoly samostatně bez přímé podpory vyučující. V žádné hodině nechybělo závěrečné shrnutí učiva.

Velká část žáků má problémy v komunikaci, zejména v přesném a výstižném vyjadřování. Jen ve třech hodinách měli možnost prezentovat své názory a zkušenosti a dobře ji využili. Méně příležitostí pro zlepšování komunikačních dovedností souvisí i s výše uvedenou výhradně frontální organizací výuky a nezařazováním práce ve skupinách.

Atmosféra ve třídách a vztahy mezi žáky a učitelkami i mezi žáky navzájem byly v době inspekce vstřícné, zásadní přestupky proti dohodnutým pravidlům jednání a chování nebyly zjištěny. Z jednání vyučujících vyplynul i citlivý přístup k osobním problémům žáků, kteří většinou pocházejí ze znevýhodněného sociokulturního prostředí.

Průběh vzdělávání a výchovy je hodnocen jako velmi dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech materiály a technologie v učebním oboru Zednické práce

Hospitační činnost byla provedena u jednoho vyučujícího, který je výukou profilujících odborných předmětů učebního oboru Zednické práce ve škole pověřen. Pro výuku nemá požadované vysokoškolské odborné vzdělání. Kvalita výuky nebyla touto skutečností ovlivněna.

Sdělení tématu vyučovací hodiny a zápis na tabuli tvořily vstupní motivaci. Ve vyučovacích hodinách oceňoval vyučující aktivní spoluúčast některých žáků a hodnotil znalosti formou klasifikace při úvodním opakování učiva. Žáci hojně uplatňovali své poznatky a zkušenosti z odborného výcviku. Dostatečný časový prostor věnoval vyučující závěrečné rekapitulaci. Ověřovací otázky byly žákům kladeny ve všech sledovaných vyučovacích hodinách, touto formou zjišťoval učitel pochopení nové učební látky.

Pro výuku má vyučující zpracované tematické plány. Učivo dané učební osnovou je rozděleno pouze v tematických plánech druhého a třetího ročníku. Tematické plány pro výuku odborných předmětů podle nových učebních dokumentů č. j. 19589/2002-24 s transparentním rozdělením učiva daného učebními osnovami do jednotlivých ročníků nejsou vytvořeny. Škola dosud ani toto rozdělení jinou formou nezpracovala. Zodpovědná příprava vyučujícího byla zaměřena nejen na obsah, ale též na přípravu názorných učebních pomůcek, vzorků materiálů, modelů i propagačních výkresů.

Ve vyučovacích hodinách byly voleny metody s důrazem na seznámení s novou problematikou i na opakování již probraného učiva. V navštívených hodinách předmětů preferoval vyučující styl výuky založený na způsobu předávání informací, který motivoval žáky ke spolupráci a aktivnímu zapojení do výuky. Ve zhlédnutých hodinách byla zařazena též práce vycházející z individuální aktivity žáků a založená na jejich zkušenostech z odborného výcviku a osobního života. Velmi nenásilně byly učitelem zařazovány i výchovné prvky související s dodržováním bezpečnostních předpisů. Ve vyučovacích hodinách žáci používali učebnice, zpracovávali poznámky do sešitů a učitel jim připravoval názorné listy, které byli součástí zápisů v žakovských sešitech.

Tempem výuky se přizpůsobil vyučující aktuálním podmínkám třídy. Žáci absolvují výuku všech odborných předmětů s jedním učitelem, ale tato skutečnost nikterak neovlivnila průběh vyučování. Vhodným členěním hodin a změnou činnosti udržoval vyučující pozornost žáků.

Úroveň materiálního vybavení ovlivnila názornost sledované výuky. Ve třídě je motivující výzdoba, jsou zde dostupné názorné pomůcky, vzorky materiálů, prospekty apod. i didaktická technika. Žáci používají v hodinách učebnice, vyučující pro ně studijní materiály zhotovuje a oni tak nejsou odkázáni pouze na poznámky ve svých sešitech. Efektivně zařadil vyučující použití episkopu při seznamování s novými technologiemi zateplování budov.

Výuka odborných předmětů technologie a materiály je celkově hodnocena stupněm velmi dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech květinářství a ovocnictví v učebním oboru Květinářské, zelinářské a ovocnářské práce

V průběhu inspekční činnosti bylo hospitováno celkem pět vyučovacích hodin. Výukou výše uvedených předmětů je pověřen pedagog, který splňuje z pohledu platné vyhlášky předepsané kvalifikační požadavky pro výuku odborných předmětů ve speciálních středních školách.

Ve většině hodin vládla pracovní atmosféra navozená vhodnou motivací. K motivačním faktorům v nemalé míře přispívá osobnost vyučujícího. Ověřování předchozích znalostí bylo prováděno pouze formou frontálního opakování učiva. V žádné z hospitovaných hodin nebyly hodnoceny konkrétní výkony žáků formou ústního zkoušení. Projevy žáků během hodiny vyučující nehodnotil.

Časová dotace předmětů odpovídá schváleným učebním dokumentům. Přestože obsah zařazeného učiva do jednotlivých ročníků je v souladu s učebními osnovami, ve druhém ročníku předmětu ovocnictví byla ve čtrnácti hodinách vedena výuka dušičkové a vánoční vazby, která je předmětem výuky květinářství. Vyučující má zpracované tematické plány, které kopírují učební osnovy a zajišťují kontinuitu výuky hospitovaných předmětů mezi jednotlivými ročníky. Bezprostřední příprava učitele byla zaměřena na odbornou i metodickou stránku výuky.

Většina sledovaných hodin měla tradiční stavbu, po úvodním opakování následoval výklad spojený s rozhovorem. Výběr, sled a množství informací vycházel ze specifických podmínek třídy. Vyučující dbal při výkladu na specifické potřeby žáků odborného učiliště a jejich možnosti, snažil se o názornost ve výuce používáním dostupných pomůcek, předtištěných textů a vhodných nákresů na tabuli. Při probírání tématu základy estetiky v předmětu květinářství velmi vhodně zařadil práci s počítačem. Žáci využívali pro sledované předměty nové učebnice vydané pro daný typ školy. Přes maximální snahu vyučujícího o zajištění odborné a věcně správné výuky byly ve výkladu zaznamenány drobné odborné nepřesnosti. Rovněž nezařazení zpětného projektoru v tématu mezištepování předmětu ovocnictví bylo nedostatkem. Zvolené metody a postupy práce vedly ke splnění vzdělávacích cílů, ve většině hodin byl vyčleněn prostor pro závěrečnou systematizaci, zopakování a procvičení získaných poznatků.

Výuka předmětů květinářství a ovocnictví probíhala v odborné učebně, jejíž vybavení a výzdoba je motivující ve vztahu k daným předmětům, vyznačuje se (pro vyučované žáky) prostorností, světlostí a čistotou. Součástí učebny je materiální zázemí, které tvoří pomůcky, rostlinný a vazačský materiál, obrazy a didaktická technika. Na jednu hodinu květinářství vyučující využil učebnu vybavenou počítači. Psychohygienické podmínky výuky byly dodrženy.

Vzájemná interakce učitel - žák respektovala věkové a mentální zvláštnosti žáků. Pravidla komunikace byla dohodnuta a respektována, vyučující dával prostor žákům pro diskusi a vyjádření jejich názorů. Většina žáků v hospitovaných hodinách projevovala k výuce pozitivní vztah. Vlastní projev pedagoga byl srozumitelný a kultivovaný.

Výuka odborných předmětů květinářství a ovocnictví byla na základě sledovaných hodin celkově hodnocena jako průměrná.

Průběh a výsledky vzdělávání v odborném výcviku v učebním oboru Zednické práce

Výuka předmětu je zajištěna dvěma odborně i pedagogicky způsobilými mistry odborného výcviku. Oba jsou zkušenými pracovníky s letitými zkušenostmi na tomto typu školy.

Pro žáky sledovaného oboru byla velmi motivující činnost na zakázkách u konkrétních zákazníků. Na novostavbě rodinného domku se podíleli žáci prvního, druhého i třetího ročníku oboru Zednické práce. Druhá skupina žáků pracovala na výstavbě dvojgaráže. Vyučující žákům práci přidělují, vysvětlují postup a průběžně kontrolují provádění jednotlivých pracovních operací. Mistrem zjištěné závady, nedostatky a chyby musí žáci následně odstranit. Kvalitně provedenou činnost mistr odborného výcviku ohodnotí a žáci jsou za odvedenou produktivní práci finančně odměňováni. Komunikace je realizována převážně od vyučujícího k žákovi a je založena na přirozené autoritě mistrů odborného výcviku.

Hodinové dotace odborného výcviku jsou v souladu s učebním plánem. Některé tematické celky ve zpracovaných plánech byly dotovány výrazně vyšším či nižším počtem vyučovacích hodin, což je v rozporu s kompetencemi školy, které v této oblasti má. Plnění témat je zaznamenáváno mistry do deníku odborného výcviku. V denících a osobních listech žáků jsou záznamy o absolvovaném školení BOZP.

Organizační struktura hodin odborného výcviku byla stanovena v souladu s výchovnými a vzdělávacími cíli. Zadávané úkoly navazovaly na znalosti získané v odborných předmětech teoretického vyučování.

Odborný výcvik je členěn přestávkami, jejichž délka je započítávána do délky učebního dne. Mistři odborného výcviku respektovali osobní tempo každého žáka. Na stavbě zákazníků byly vytvořeny pro práci žáků bezpečné a hygienické podmínky.

Žáci pracovali v pracovních oděvech přiměřených panujícím klimatickým podmínkám a všichni měli předepsanou pracovní obuv. Údržbu a ukládání pracovního náradí oba mistři sledují a kontrolují.

Odborný výcvik v učebním oboru Zednické práce je školou zajišťován na velmi dobré úrovni.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu odborný výcvik v učebním oboru Květinářské, zelinářské a ovocnářské práce

V rámci inspekční činnosti proběhly hospitace v osmi vyučovacích hodinách u čtyřech vyučujících (dvou mistrů odborného výcviku a dvou instruktorů). Žádný z vyučujících nesplňuje podmínku odborné a pedagogické způsobilosti.

Ve sledovaných hodinách odborného výcviku byla viditelná vstupní i průběžná motivace. Úvodní zopakování teoretických poznatků motivovalo žáky k následnému nácviu praktických dovedností. Vyučující v průběhu výuky využívali mezipředmětové vztahy a uváděli příklady z praxe

Výuka odborného výcviku je realizována v souladu s časovou dotací předložených učebních dokumentů. Osnovy jsou rozpracovány do tematických plánů. Při jejich zpracování bylo využito možností povolených úprav. Přestože v tematických plánech jsou zahrnuty celky pro získání znalostí a dovedností ovocnického zaměření, ve skutečnosti tato témata (např. dobývání ovocné sadby, třídění a uskladňování ovoce, práce v ovocné školce, výsadba ovocných dřevin, nácviu očkování, pěstování ovocných dřevin) plněna nejsou. Bezprostřední příprava vyučujících na sledované hodiny byla pečlivá vzhledem k plnění stanovených cílů.

Výuka začínala instruktáží. Vyučující používali při svém výkladu zejména praktické předvedení, následovalo zdůraznění vzdělávacího cíle, poučení o bezpečnosti práce a přidělení pracovních úkolů jednotlivým žákům, při kterém byla respektována zásada přiměřené náročnosti a zohledňování specifických zvláštností. Organizace a průběh odborného výcviku (četnost a délka, doba výuky, počet žáků v učebních skupinách) odpovídaly zásadám uvedeným ve vyhlášce o speciálních školách. Psychohygienické zásady učebního dne byly dodrženy.

Odborný výcvik výše uvedeného učebního oboru v celém svém rozsahu probíhá na čtyřech smluvních pracovištích, která svým materiálním zázemím a odborným zaměřením umožňují plnit učební osnovu v předepsaných tématech květinářského a zelinářského zaměření. Profesní orientace těchto pracovišť v době konání inspekce neumožňovala pro splnění osnovy odborného výcviku plnění předepsaných témat z ovocnictví.

V průběhu výuky odborného výcviku byla pozorována častá potřebná komunikace mezi učiteli i žáky. Rovněž tak nechyběla vzájemná rada a pomoc mezi žáky navzájem. Vedení žáků bylo založeno na vzájemné důvěře a vstřícné pomoci vyučujících žákům.

Celkově byly průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu odborný výcvik hodnoceny jako průměrné.

Průběh a výsledky vzdělávání v odborném výcviku v učebním oboru Kuchařské práce

Výuku odborného výcviku zajišťuje pět mistrových odborného výcviku (jedna z nich je vrchní mistrová) a sedm instruktorek. Pouze dvě z mistrových splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, ostatním požadované vzdělání chybí. Ve školním roce 2002/2003 probíhá výuka předmětu celkem na jedenácti pracovištích. Ve dvou případech jsou využívány prostory vlastních školních jídelen a v devíti případech se jedná o stravovací provozy jiných subjektů. Realizace odborného výcviku v cizích provozovnách je ošetřena smluvně. Na jednotlivých pracovištích se žáci střídají podle stanoveného přeřazovacího plánu tak, aby každý žák během studia získal praxi ve všech typech stravovacích provozů. Průběh výuky ve sledovaných pracovištích (hotel Atlas International Slaný, hotel Radio Relax Kladno, jídelna Energie Kladno, školní jídelna Zvláštní školy Kladno a školní jídelna Speciálních škol a Učiliště Kladno - Vrapice) probíhal podle režimů jednotlivých pracovišť včetně zařazovaných prací.

Učivo dané učební osnovou je rozděleno pouze v tematických plánech druhého a třetího ročníku. Tematické plány pro výuku odborných předmětů podle nových učebních dokumentů č. j. 24018/2001 - 24 s transparentním rozdělením učiva daného učebními osnovami do jednotlivých ročníků nejsou vytvořeny. Škola dosud ani toto rozdělení jinou formou nezpracovala. Konkrétní činnosti, které žáci na pracovištích vykonávají, mistrové odborného výcviku nezaznamenávají do pedagogické dokumentace. Tam jsou uváděna pouze témata osnov rozpracována v tematických plánech. Ze záznamů na pracovištích tak nebylo možné posoudit, zda jsou osnovy v plném rozsahu plněny. V denících a zápisnicích bezpečnosti práce žáků jsou zaznamenávána též absolvovaná školení hygienická a BOZP.

Sledovaná pracoviště jsou vybavena základními technologickými zařízeními. Převážně zastaralé, ale funkční stroje a zařízení umožňují plnění učebních osnov. Jako pouze vyhovující jsou podmínky k realizaci odborného výcviku ve vlastních školních jídelnách. Jedná se nejen o malé prostory, ale i dispoziční uspořádání a technickou vybavenost těchto pracovišť. Na smluvních pracovištích mají žáci k dispozici šatny a sociální zařízení, případně odpočinkovou místnost pro zaměstnance. Ve vlastní školní jídelně v Kladně–Vrapicích neodpovídá hygienických normám, skříň na oděvy je umístěna přímo v prostorách WC. Na všech pracovištích jsou prováděny školení hygieny a bezpečnosti práce.

Práce, která je žákům přidělována, vychází z daných možností provozů a vyučující mají zřejmou snahu zařazovat činnosti, které navazují na znalosti získané v odborných předmětech teoretického vyučování. Organizace výuky zohledňuje individuální potřeby žáků, přestávky jsou zařazovány v souladu s platnými předpisy. Pokyny mistrových byly jasné a srozumitelné. Zadávané úkoly byly převážně promyšlené a cílené, případné nedostatky byly ihned opravovány.

Mistrové užívaly vhodné metody k motivaci žáků, sledovaly jejich činnosti a taktní formou podporovaly jejich úsilí. Na mnoha pracovištích byla patrná také týmová práce žáků a velmi dobré odborné znalosti a dovednosti některých jednotlivců. Výuku ve vlastní školní jídelně V Kladně–Vrapicích negativně ovlivňují nevhodné provozně-organizační podmínky. Veškerou výrobu jídel - stravování žáků a zaměstnanců vlastní školy, dětí mateřské školy a cizích strážníků zajišťují žáci společně s mistrovou odborného výcviku. Ta následně nemá odpovídající časové dispozice k výkladu, důsledné kontrole činnosti jednotlivců a ke zhodnocení jejich výkonů.

Žáci pracovali v pracovních oděvech, měli předepsanou pracovní obuv, celková úprava odpovídala hygienickým i bezpečnostním požadavkům. Dobré pracovní návyky mají žáci také v dodržování pořádku během i po ukončení pracovních činností.

Odborný výcvik v učebním oboru Kuchařské práce škola zajišťuje na velmi dobré úrovni.

Celkově je průběh vzdělávání a výchovy ve všech sledovaných předmětech praktické školy a učebních oborů s přihlédnutím k nedostatkům v realizaci vzdělávacích programů hodnocen jako průměrný.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou.

Úroveň praktických dovedností sleduje škola pravidelně každoročně. Organizuje „Soutěž odborných dovedností“ ve všech učebních oborech a nejlépe hodnocené žáky na předních místech odměňuje hodnotnými cenami. Výsledky práce žáků v teoretickém vyučování škola nezjišťuje vlastními ani jinými nástroji.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

V průběhu inspekce bylo zjištěno, že údaje uvedené v *Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 32 314/02-21* vydané dne 15. ledna 2003 MŠMT **se shodují** s údaji uvedenými ve *Zřizovací listině*, vydané Středočeským krajem, Zborovská 11, 150 21 Praha 5 dne 18. června 2001, pod čj. OŠMS/1096/2001.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí (změna zařazení) o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 32 314/02-21 vydané dne 15. ledna 2003 MŠMT s účinností od 1. září 2003
2. Zřizovací listina, vydaná Středočeským krajem dne 18. června 2001 pod č.j. OŠMS/1096/2001, s účinností dnem 1. dubna 2001
3. Jmenování do funkce ředitele organizace Učiliště a Speciální školy a školská zařízení Kladno-Vrapice, Vrapická 53, vydané MŠMT dne 22. července 1998 pod č.j. 23 259/98-26, s účinností od 27. července 1998

4. Potvrzení ve funkci ředitele Speciálních škol a Učiliště Kladno-Vrapice, Vrapická 53, vydané Středočeským krajem, krajským úřadem odborem školství, mládeže a sportu dne 30. dubna 2003 pod č.j. OŠMS/8966/2003/Hor
5. Záznamy z pedagogických rad za období 2002/2003
6. Zápisy z porad vedení školy ve školním roce 2002/2003
7. Plány a záznamy z porad předmětových komisí (I. Všeobecně vzdělávací předměty, II. Odborné předměty učebních oborů Zámečnické práce, Šití oděvů, Truhlářské práce, III. Odborné předměty učebních oborů Sklenářské práce, Zednické práce, IV. Odborné předměty učebních oborů Kuchařské práce, Květinářské, zelinářské a ovocnářské práce, V. Odborné předměty učebních oborů Čalounické práce, Malířské, lakýrnické a natěračské práce) ve školním roce 2002/2003
8. Katalogové listy žáků odborného učiliště
9. Osobní dokumentace žáků prvních ročníků učebních oborů: Kuchařské práce, Zednické práce, Květinářské, zelinářské a ovocnářské práce
10. Časově tematické plány učiva pro předměty český jazyk, matematika, rodinná a zdravotní výchova, ekologické výchova a výtvarná výchova v praktické škole
11. Časově tematické plány učiva pro předměty český jazyk, matematika, občanská výchova, odborný výcvik, květinářství, zelinářství, ovocnictví, technologie, materiály v učebních oborech Květinářské, zelinářské a ovocnické práce, Zednické práce a Kuchařské práce
12. Učební plány sledovaných učebních oborů rozpracované do tříletého studia
13. Žákovské knížky žáků sledovaných oborů a praktické školy
14. Třídní knihy a třídní výkazy žáků za školní rok 2001/2002 a 2002/2003
15. Podkladová inspekční dokumentace odborného učiliště a praktické školy
16. Rozvrh hodin teoretického vyučování podle tříd a učitelů ve školním roce 2002/2003
17. Rozvrh hodin praktického vyučování podle skupin a mistrů ve školním roce 2002/2003
18. Plán kontrolní činnosti zástupců ředitele školy ve školním roce 2002/2003
19. Minimální preventivní program v oblasti prevence drog a kriminálně patologických jevů ve školním roce 2002/2003
20. Plán vzdělávání učitelů odborného učiliště a praktické školy ve školním roce 2002/2003
21. Řád školy, parafován ředitelem školy
22. Pedagogicko – organizační plán speciálních škol a Učiliště 2002 – 2003, opatřeno kulatým razítkem a podpisem ředitele školy
23. Hospitační záznamy inspektorů
24. Organizační řád Speciálních škol a Učiliště Kladno – Vrapice včetně příloh, opatřen podpisem ředitele a kulatým razítkem školy, schválen pedagogickou radou dne 2. září 2002
25. Dozory ve škole 2002/2003, parafováno ředitelem
26. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2001/2002 ze dne 19. září 2002, opatřeno kulatým razítkem školy a podpisem ředitele.
27. Kritéria pro přidělování nenárokových složek platu pedagogickým a provozním pracovníkům školy, parafováno ředitelkou
28. Pracovní náplně ředitele školy, zástupců ředitele školy, vrchní mistrové odborného výcviku
29. Výkaz o speciálních školách Škol (MŠMT) V 4-01 podle stavu k 30. 9. 2002
30. Příloha k výkazu o speciálních školách o základní-zvláštní škole Škol (MŠMT) V 4b-01 podle stavu k 30. 9. 2002

31. Příloha k výkazu o speciálních školách o střední škole, odborném učilišti, praktické škole Škol (MŠMT) V 4a-01 podle stavu k 30. 9. 2002
32. Inventurní seznamy
33. Deníky odborného výcviku sledovaných učebních oborů za školní rok 2002/2003
34. Sešity a práce žáků sledovaných předmětů
35. Zápisníky bezpečnosti práce

ZÁVĚR

Vedení školy nemá optimální věkové složení, značná část vyučujících nespĺňuje podmínky kvalifikace. Systém dalšího vzdělávání všech pedagogických pracovníků školy chybí. Práce vedení školy je v oblasti koncepčních, řídicích a provozně-organizačních činností na podprůměrné úrovni. Kontrolní systém je možno celkově hodnotit vzhledem k četnosti zjištěných nedostatků jako nefunkční (i přes snahu nižších článků řízení o zajišťování kontrol).

Z hlediska materiálně-technických podmínek zásadně chybí zázemí pro výuku ovocnických témat učebního oboru Květinářské, zelinářské a ovocnářské práce, četné nedostatky mají vlastní pracoviště odborného výcviku učebního oboru Kuchařské práce a prostory využívané pro výuku praktické školy. Materiální vybavení ostatních částí školy je na standardní úrovni a postupně se zlepšuje. V průběhu inspekční činnosti byly dostupné materiální zdroje většinou efektivně využívány. Pedagogická činnost pracovníků školy je převážně kvalitní.

Žáci respektují pedagogické pracovníky, ti přistupují k žákům s tolerancí, empatií, avšak s důsledností. Výuka probíhá v tvůrčí atmosféře většinou s využitím aktivizujících metod a forem práce. Řešení specifických potřeb žáků a jejich problémů částečně škola uspokojuje preventivními aktivitami, nedostatkem školy je absence služeb výchovného poradenství a organizace pouze jednoho zájmového útvaru pro aktivní trávení volného času.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Jarmila Tóthová	J. Tóthová v.r.
Členové týmu	Ing. Václav Groušl	V. Groušl v.r.
	PaedDr. Jitka Kozáková	J. Kozáková v.r.
	Ing. Ivana Nová	I. Nová v.r.

Další zaměstnanci ČŠI

Hana Vejdovská, Zdeňka Bláhová, Josef Hurt, Soňa Kušmierczyková, Petr Masopust

V Kutné Hoře dne 27. června 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 3. července 2003

Razítko

PaedDr. Petr Trachta, ředitel školy

P. Trachta v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, 284 01 Kutná Hora, Komenského 6 do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad Středočeského kraje, 150 00 Praha 5, Zborovská 11	17. července 2003	032 80/03 - 5144
Rada školy	není zřízena	

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
11. července 03	032/55	Připomínky byly podány